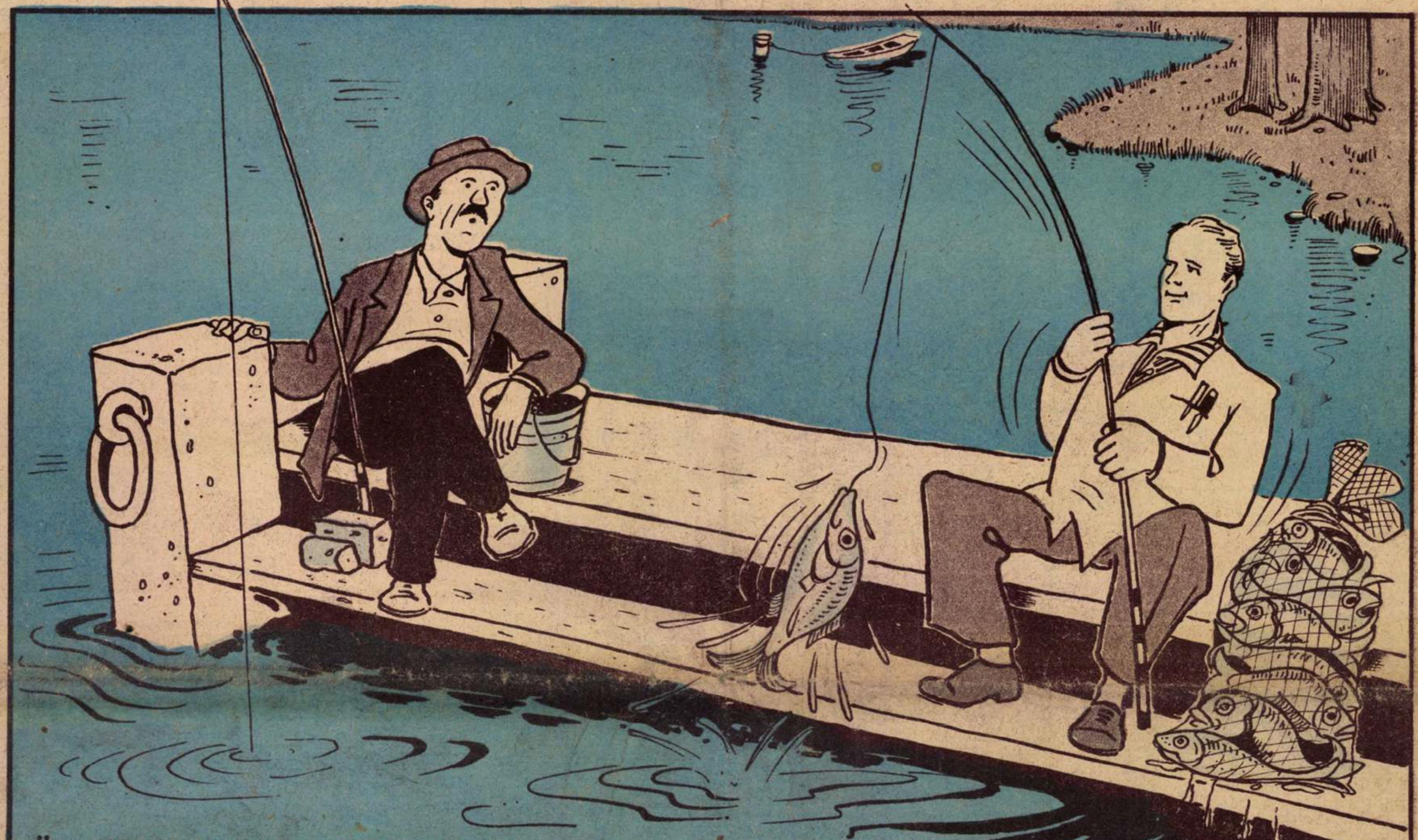
IX. évfolyam, 45. szám
1953. november 4

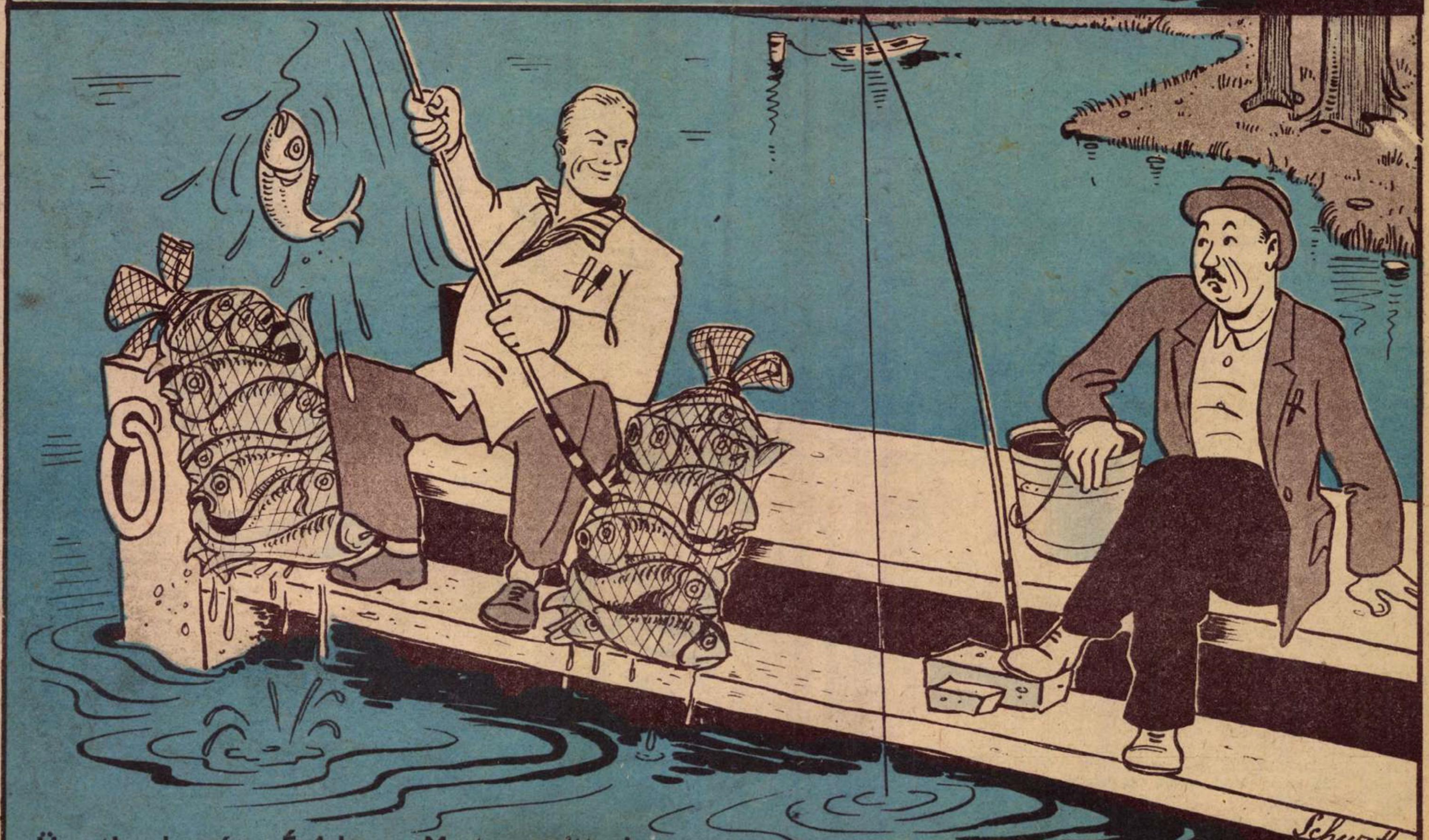
Ára: 70 fillér

Ludas Matyi

PÉLDÁZAT A JÓ ÉS A ROSSZ GAZDASÁGI VEZETŐRŐL

Ügyetlen horgász: Itt, ahol én ülök, nincs hal. Cseréljünk helyet!

Ügyetlen horgász: Érdekes... Most meg itt nincs...

Azelőtt biztosan a Közértnél volt

— Lehet két dioptriával több?

A kis csapat, amely troli-vadászatra gyült össze a Kálmán-utca sztyeppéin, egyhangúlag Kristóf kapitányt választotta meg vezéréül. A választással mindenki meg volt elégedve. Megszerették öt az ötven perc alatt, melyet a vadászok e kicsiny, de elszánt csoportja együtt töltött el azzal a merész célzattal, hogy elejtsenek egy trolibuszt s a vakmerő csiny után annak hátán lovagoljanak be a Nagymező-utcába.

A várakozási idő folyamán a megkapitányitott Kristóf többször kitűnt leleményességével, fürgeségével és a trágár szavak ismeretében való jártasságával. Több troli pirulva menekült előle, midőn táncolva és öklöt rázva kiperdült az aszfalt közepére, söt egyizben sikerült is lábát a lépcsőre tennie. Ha akkor le nem rúgják, a troli sorsa meg lett volna pecsételve.

E nemes tulajdonságai ellenére Kristóf kapitány semmiféle kiváltságra sem tartott igényt. Együtt ült a többiekkel az aszfalton és épúgy orditozott, mint a legegyszerűbb közember.

Fel kell világositanom az olvasót, aki esetleg járatlan a Kálmán-lapály színes, egzotikus világában, hogy a troli-vadászat általában az esti órákban folyik. Nappal ugyanis a trolibusz szelid kérődző, ötös-hatos falkában baktat végig az utakon, sárguló, gyér vonaljegyeket legelve, csak este változik félelmetes fenevaddá. Ilyenkor ritkán mozdul ki hazulról, mert tudja, hogy minden sarkon lesnek rá elszánt utasok, akik merő kalandvágyból az egész napi munka után gyorsan szeretnének hazajutni.

Láttál-e már nyájas olvasóm, estefelé a vadászok lármájától megtébolyodott, üzött-hajszolt trolibuszt a városon végigszáguldani? Reszket a nemes vad, de nem adja fel a küzdelmet, egy-egy tisztás szélén is csak pillanatokra áll meg, hogy kihányja a már elfogyasztott utasok csontját, aktatáskáját és egyéb megemészthetetlen testrészeit. További tápláléka így is biztosítva van, mert egy-egy alkalommal annyi embert szed magába, amennyi hetekre elegendő.

Kristóf kapitány vezérré való választása után nyomban új haditervet eszelt ki. Kis csapata időközben mintegy kétszáz főre szaporodott, mert a szomszédos Szikra-nyomda hazafelé tartó legénysége teljes egészében feleskűdött rá.

Az egyik portyázó jelentette, hogy a Gorovetundrán jólfejlett trolibuszt látott csörtetni, agancsa és áramszedője után ítélve két-hároméves lehet. Kristóf kapitány azonnal kiadta utasításait. Az önként jelentkezők közül egy markos betűszedőt az aszfaltra fektetett, megállítandó a vadállatot. A soványabbakból kereplőrázó brigádot, a kövérebbekből pedig szavalókórust alkotott, amely az alábbi, ugyancsak általa rögtönzött verset kiabálta ütemesen:

„Véget ér a galiba,
bemászunk a trolibal"

Ő maga az utca közepén ide-oda szökdécselt, a megállitandó bestia felszállásra alkalmas hátsófelét saccolgatva.

Az összecsapás rettenetes volt, de csak pillanatokig tartott. A telezabált troli röptében faronbillentette a túlközel merészkedett kapitányt, átugrotta az úttestre fektetett nyomdászt és menekülésre késztette az összes kereplőrázókat. A rend teljesen felbomlott. A tömeg, látva vezére csúfos bukását, hanyatthomlok szétfutott, gyalogszerrel vágva neki a világnak. Akadt olyan, aki a borzalmas látványtól elvesztve lelki egyensúlyát, taxiért kezdett kiabálni, söt akadt olyan, aki belehülyült és még most is kiabál.

A többi pedig, szelidebb szórakozásra vágyva, elment oroszlánvadásznak.

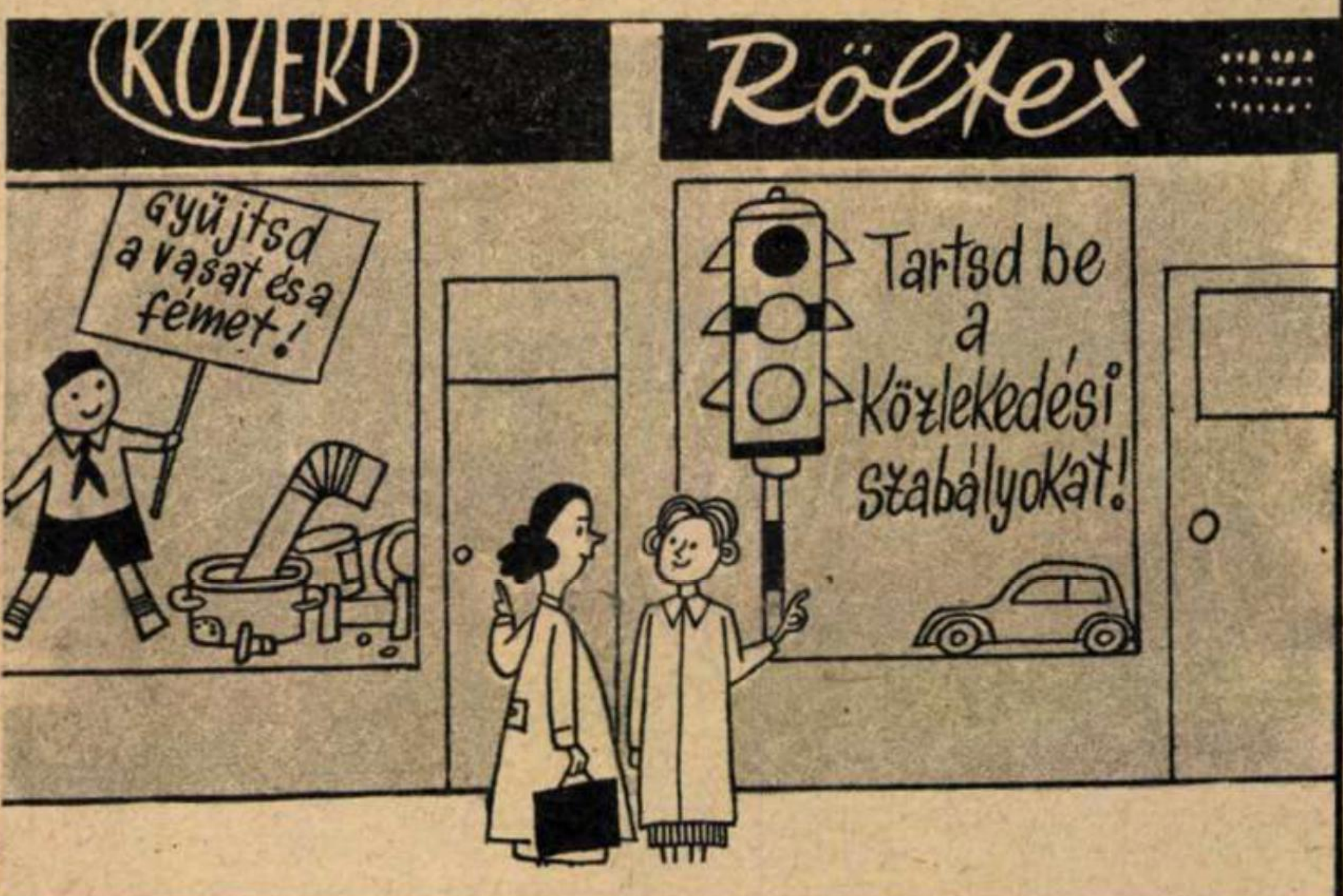
Rajzos Híradó

Kevés a munkáskéz — lassan megy az építkezés

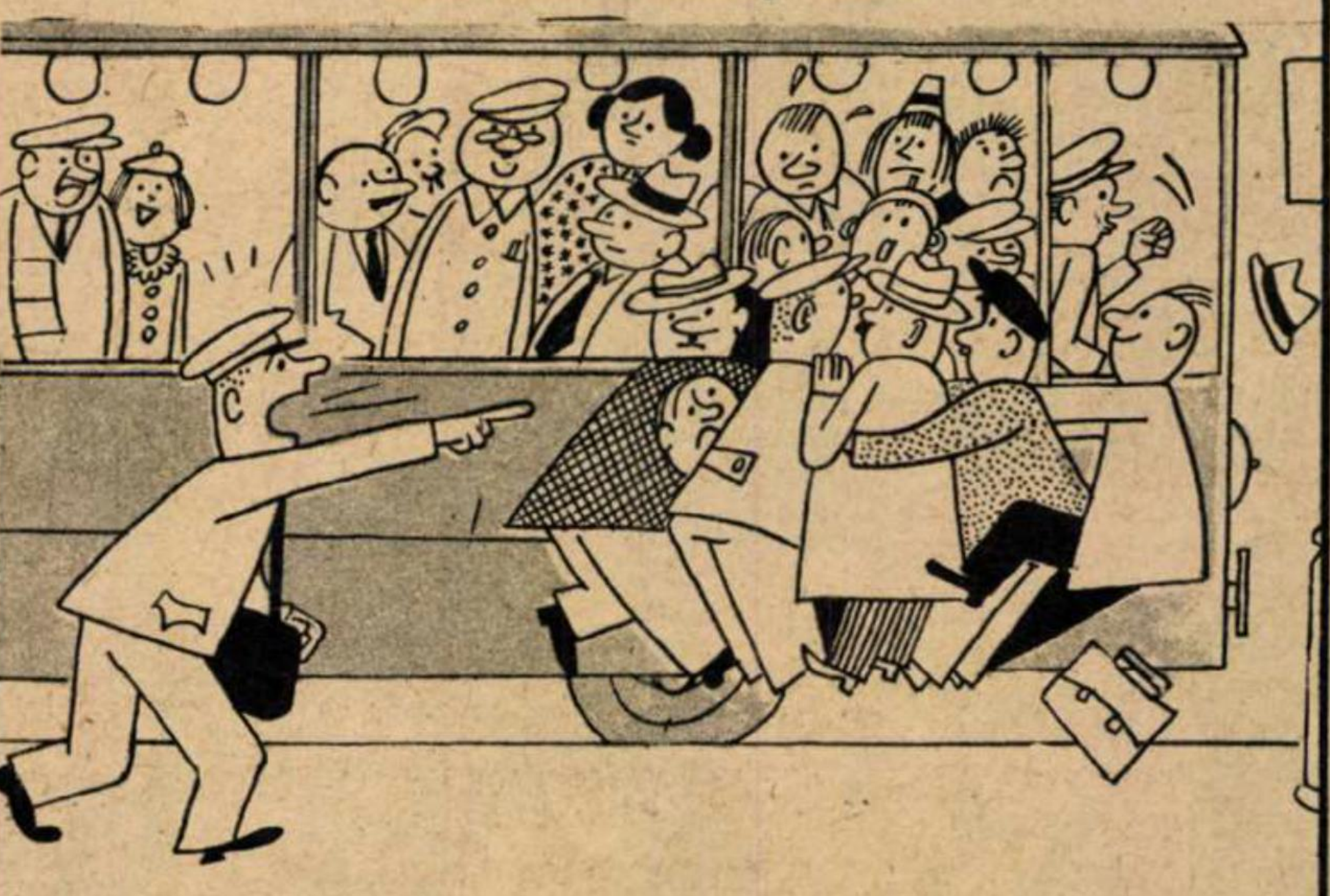

— Már egy fél éve építkeznek itt... Mikor lesznek készen?
— Mit akar tőlem?... Nekem is csak két kezem van!

A kirakat az üzlet tükre

Rendnek muszáj lenni

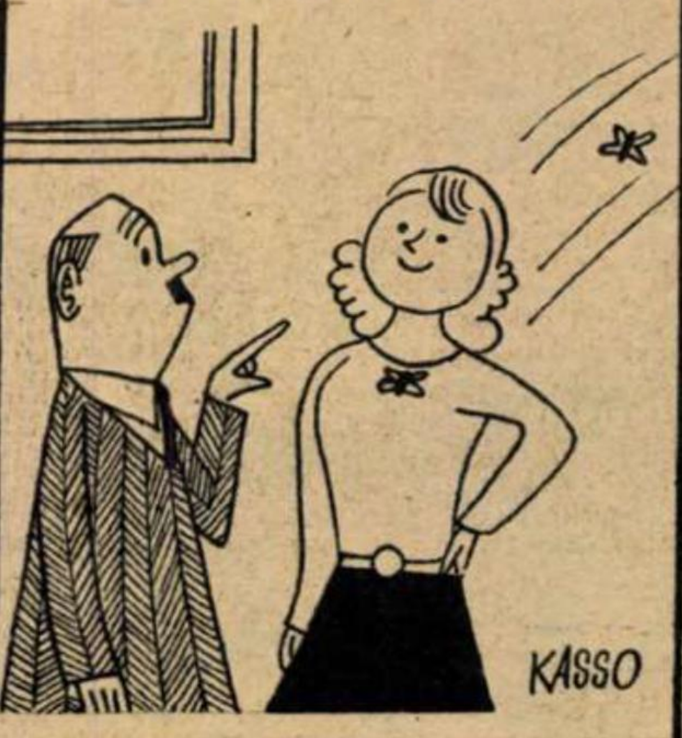

— Tessék a villamoskocsi ajtaját felhúzni!

Itt a sültgesztenye szezon!

Nagy divat a bogáralakú brosstű

— Jé, elszállt a brosstűd!

FELESÉGEM ELŐKÉSZIT

Két héttel ezelőtt azt mondja a vacsoránál a feleségem:

— Aztán a Balner Gizinek nehogy szerelemről, vagy házasságról beszélj!

Ügylátszik észrevehette arcomon a megdöbbenést, mert gyorsan hozzátette:

— Nemrég vált el a férjétől és még mindig szereti az a buta!

Morogtam valamit arról, hogy azt se tudom ki az a Balner Gizi és előreláthatólag az elkövetkező hetven évben nem is fogom tudni.

— Jaj, hogy neked mindent százszor kell mondani — szakít félbe az asszony, a feleségek szinte klasszikussá vált mondatával. — Hát már elfelejtetted, hogy két hét mulva szombaton este a vállalatunknál osztályösszejövetel lesz?

Nem értem ugyan az összefüggést a Balnerfrigy felbontása és feleségem vállalatának osztályösszejövetele között, de mint optimista kedély — a férjek immár szintén hagyományossá vált gondolata kél szárnyra agyvelőmben. Ha a feleségem két hét mulva szombaton osztályösszejövetelen lesz, akkor én is összeülök néhány barátommal egy kedélyes vendéglőben és...

— Te is eljössz — vágja ketté az asszony a gondolatsort. — Megbeszéltük, hogy mindenki elhozza a hozzátartozóját!

Megadóan oltom el magamban a szabadszombati reménység örömtüzeit. Jó, elmegyek két hét mulva... Ki tudja? Két hét hosszú idő, sok minden történhet addig, elhalaszthatják az összejövetelt, úgy összeveszhet az egész osztály, hogy látni se akarják egymást.

Másnap óvatosan kerülök minden olyan témát, amely feleségem munkájára, vagy vállalatára vonatkozik, de ő nem így tesz.

— A Tauszignak nincs gyereke, de nagyon szeretne, viszont a felesége nem akar — mondja minden átmenet nélkül. — Tehát ne beszélj velük gyerekről. És a Gerendai előtt ne említsd a szemináriumot, mert tegnap teljesen összezavarta a narodnyikokat és az eszereket, ugyanis azt mondta rájuk, hogy békésen akartak belenőni az empíriókriticizmusba.

Bólogatok, de hiába. Feleségem folytatja. Megtudom, hogy Glofák Mici festi a haját, de gondosan titkolja, ennélfogva csitt hajról is, festésről is...

— Rafaelről azért beszélhetek vele? — kérdem közbevetve.

— Arról se. Festésről semmit.

Gondolják csak el, két héttel az összejövetel előtt elkezdte előkészítésemet. Nincs az a gondos pedagógus, aki alaposabban és tervszerűbben verte volna növendéke fejébe a tudnivalókat, mint a feleségem. Két hét alatt tökéletesen tiszta képet kaptam az asszony összes kollégáiról, tudtam hogy Nagy az egy undok alak, mert mindenkire rosszat mond és mindenkit fúr, tudtam, hogy Hajagos Stefi „megőrül" a férfiakért, s Huttai Bronz Illés a férfidivat mániákusa, és szereti az üzemi kosztot.

Így jött el a szombat. Reggel még gyorsan átfutottam a hivatalos lapot, hátha megjelent egy rendelet, amely betiltja az ilyen összejöveteleket Nem volt benne. Délben reménykedve néztem feleségem arcát, összevesztek-e a hivatalban? Nem vesztek össze. Minden remény porbahullott... mindkettőnknek el kell menni!

Csak az tudja értékelni mit éreztem, akit már előkészített a felesége egy ilyen esti osztályösszejövetelre. Beléptem a szobába, ahol vagy huszan ültek. Mindenkire azonnal ráismertem a preciz leírásból, minden jelenlévő nyitott könyvként terült el lelki szemeim előtt.

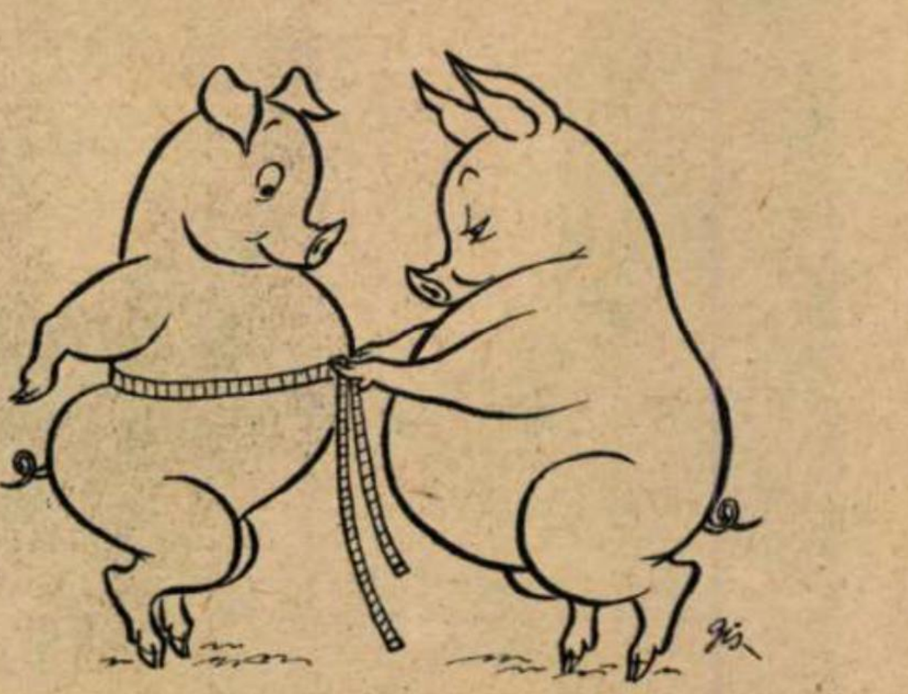
Megálltam az ajtóban és harsányan bemutatkoztam, nehogy mindenkihez külön külön kelljen odamenni.

Mindenki rámnézett és mosolygott. De hogyan mosolygott... A mosolyok mögött tisztán éreztem azt a cinkos, összenéző kifejezést, amely röviden és tömören azt mondja: „puff neki, mégis eljött ez a tapintatlan alak..."

Most láttam csak: milyen gondos, alapos asszony a feleségem. Mindenkit informált arról, milyen ember vagyok én. Őket is előkészítette!

Vajda Albert

Hizlalási verseny

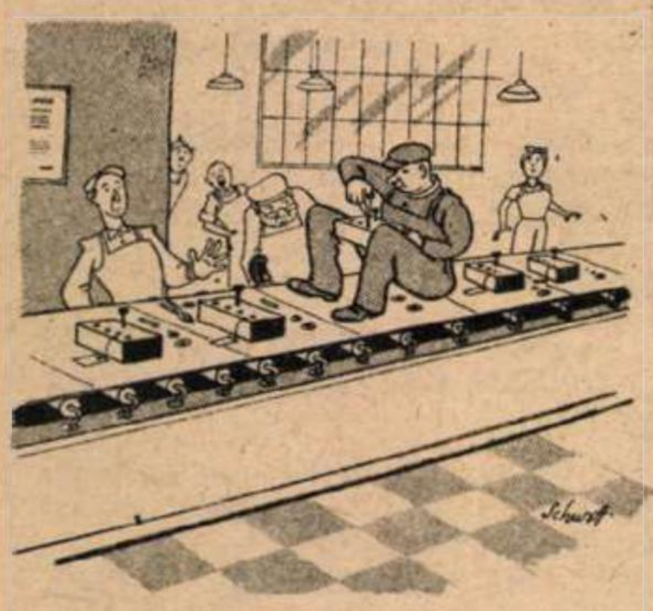
— Hol vagy te még slusszban tőlem..

Egy áruházban lestük el

— Ez kérem egy tartós kabát...
— Azt látom... A gallérja mindenesetre eláll...

Aki nem akar lemaradni a szalagmunkában

Ugye ismerjük?

— Elvtársak, rövid leszek!

Mint a mellékelt ábra mutatja

(A magyar ruhaipar kollekciója második díjat nyert a prágai nemzetközi versenyen.)

Ez a modell kapta a legtöbb pontot.

Gergely Miklós:

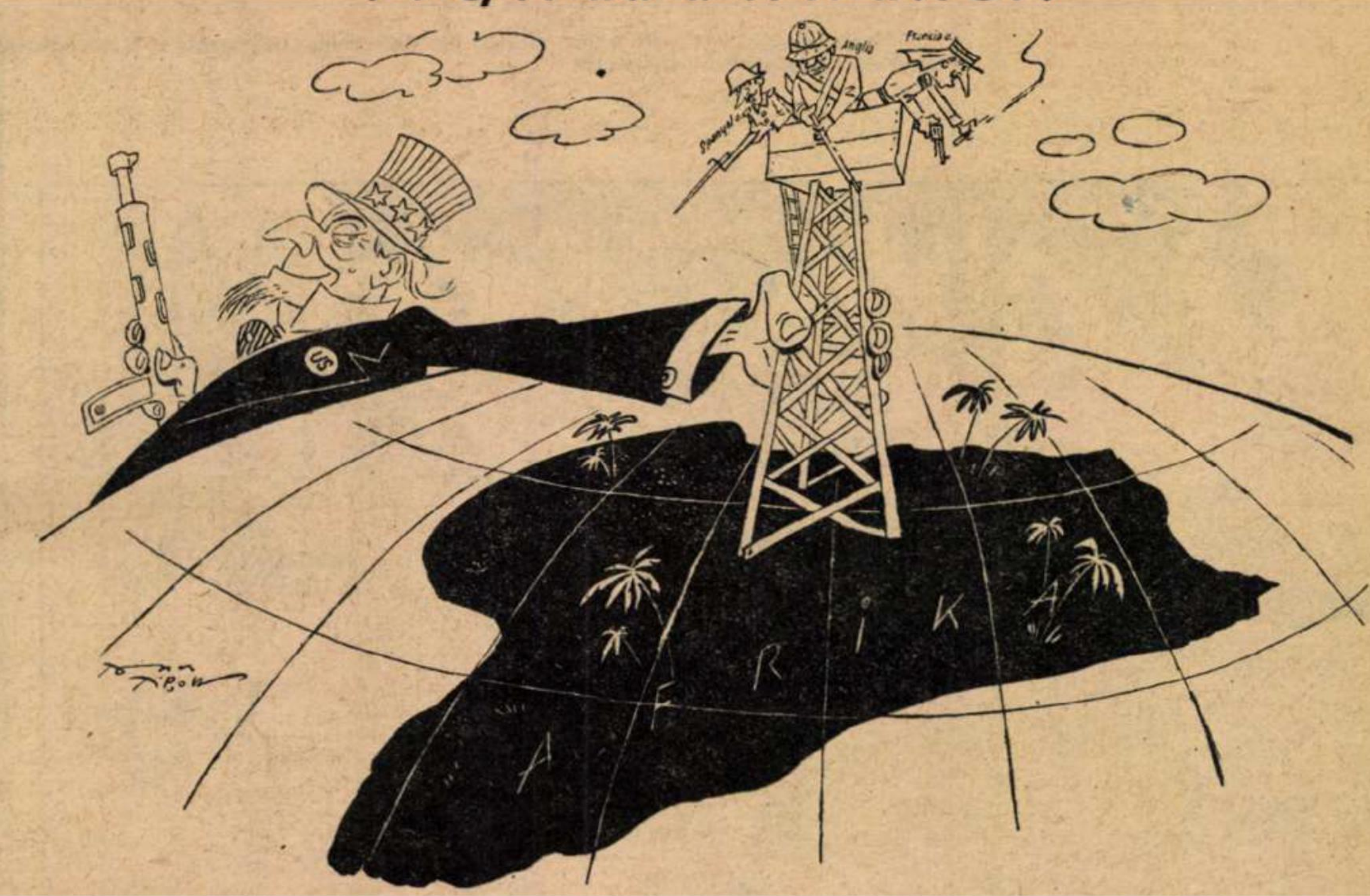
Nagynéném életéből

Nem akarom önöket a családom ügyeivel untatni, de ez a dolog olyan kínos, hogy muszáj közölnöm valakivel. Önöket szemeltem ki erre a célra, mint megértő embereket. A dolog megértéséhez előre kell bocsátanom, hogy nagynénémmel általában meglehetősen laza családi kapcsolatot tartunk, évente egyszer ha látjuk egymást. Eddig mindössze annyit tudtam róla, hogy kontya van, imádja a tejeskávét kuglóffal és fél az egerektől. Az utóbbi időben azonban a legkülönösebb dolgokat hallom róla, egyéniségéről, jelleméről, életmódjáról és furcsa apró szokásairól; és ami a legkülönösebb, nem tőle magától, vagy a rokonságtól, vagy a szomszédaitól, hanem a legkülönbözőbb, vadidegen emberektől, a legkülönbözőbb helyeken és a legkülönbözőbb időkben. Úgy fest a dolog, hogy nagynéném, aki eddig a legzárkózottabb emberek egyike volt, most, hetvenesztendős korában egész Pesttel ismeretséget kötött és feltárta minden új ismerőse előtt lelkének rejtelmeit, legintimebb szokásait, csak éppen engem, az unokaöccsét, rekesztett ki bizalmából. Node tartsunk sorrendet, bocsánatot kérek, lehet, hogy izgalmamban és megdöbbenésemben kissé összekeverem a dolgokat. Ha jól átgondolom, legelőször a Közértben kerültem szembe nagynéném rejtett életével. „Ne tessék tolakodni, kérem" — mondtam a mellettem álló férfinek. „Tolakszik a nénikéje" — felelte az illető némi gondolkozás után. Elhült bennem a vér, megdöbbenésemben el is felejtettem megkérdezni, hogy honnan ismeri a nénikémet. De ez feleslegesnek is látszott; az illető megfontolt és tárgyilagos ember benyomását keltette, nyilván jól ismeri a nagynénémet, ha ilyen súlyos állítást kockáztat meg róla. Ki hitte volna! Milyen rejtély a nő! Az én ibolyaszerénységű, liliomszerű nagynénémről öregségére kiderül, hogy alapjában véve tolakodó, erőszakos természet és úgylátszik, ezt már az egész város tudja! Egy bajuszos férfi, akit a villamoson megkértem, hogy iparkodjék a felszállásnál, diszkréten megkért, hogy tanítsam a nagynénémet. Úgylátszik a műveltségében is hézagok vannak szegénykének, csak eddig ügyesen leplezte. De ez még semmi. A továbbiakat már lesütött szemmel írom, mélyen szégyenkezve, nem is tudom, hogy mondjam el. Mert mások — megremeg a toll a kezemben, midőn ezt leírom — azt közölték velem száraz tárgyilagossággal, hogy — hogyismondjamcsak — nagynéném ledér, feslett életet él és általában olyan magatartást tanúsít, amit még egy jóval fiatalabb nőnél is meg kellene róni. Már szinte alig merek az emberek közé menni, úgylátszik, mindenütt ismerik a nénikémet és mindenütt tudnak róla mindent. Kimondhatatlanul gyötör a szégyen, hogy ilyen borzalmas nénikém van.

Vagy lehet, hogy nincs is nagynéném, csak egyszerűen gorombák a pestiek?

Gorombáskodjanak a nagynénjükkel!

A GYARMATTARTÓK

...és a gyarmattartók gyarmattartója...

Válságjelek Amerikában

— Huhu! Újból itt vagyok!

A MOM munkásai lefényképezik a későnjövőket

(Mi lenne, ha a Szépművészeti Múzeumban is bevezetnék ezt a módszert. Rajzolónk így képzeli el:)

Portás: Várjon elvtárs! A későnjövőket lefestem!

Heti Krónika

Olaj

A Combat című francia lap írja, hogy Iránban széthullott az angol-amerikai egyesült front és megindult az elkeseredett olajháború.

Ezek sem fogják egymás egészségére üríteni az iráni olajkutakat!

Nixon

Nixon amerikai alelnök távolkeleti útján az agresszív csendes-óceáni tömb gondolatát próbálja népszerűsíteni.

Valami eredmény már van. A gondolat ugyan még nem lett népszerűbb, de Nixon már népszerűtlenebb lett.

Spellman

Spellman bíboros, New York érseke Párizsban dicsőítette az amerikai „boszorkányüldözést".

Neki tetszik, hogy Amerika kisebbik része boszorkányüldözési mániában szenved, a nagyobbik része pedig — boszorkányüldözési mániától szenved.

Atyai szem

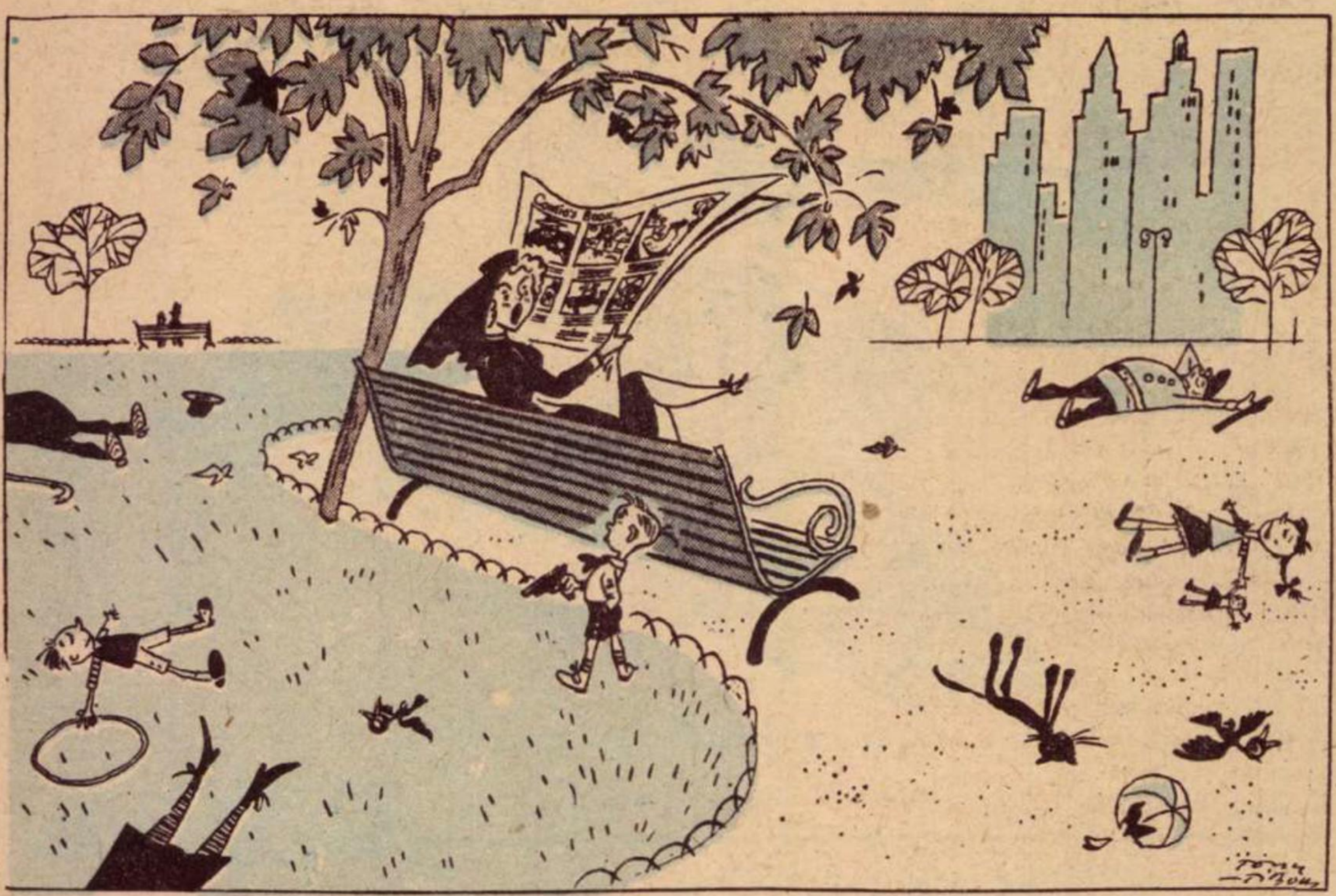

A New York Herald Tribune a brit-guyanai eseményekkel foglalkozó cikkében többek között azt írja, hogy Washington „atyai szemmel figyeli" Holland- és Francia-Guyanát is.

A kijelentés családias melegségéből sokat levon az a tény, hogy Washington „atyai szeme" — enyhén szólva — rendkívül szúrós. Az „atyai szem" kifejezés tehát — egyszerűen atyai szemtelenség.

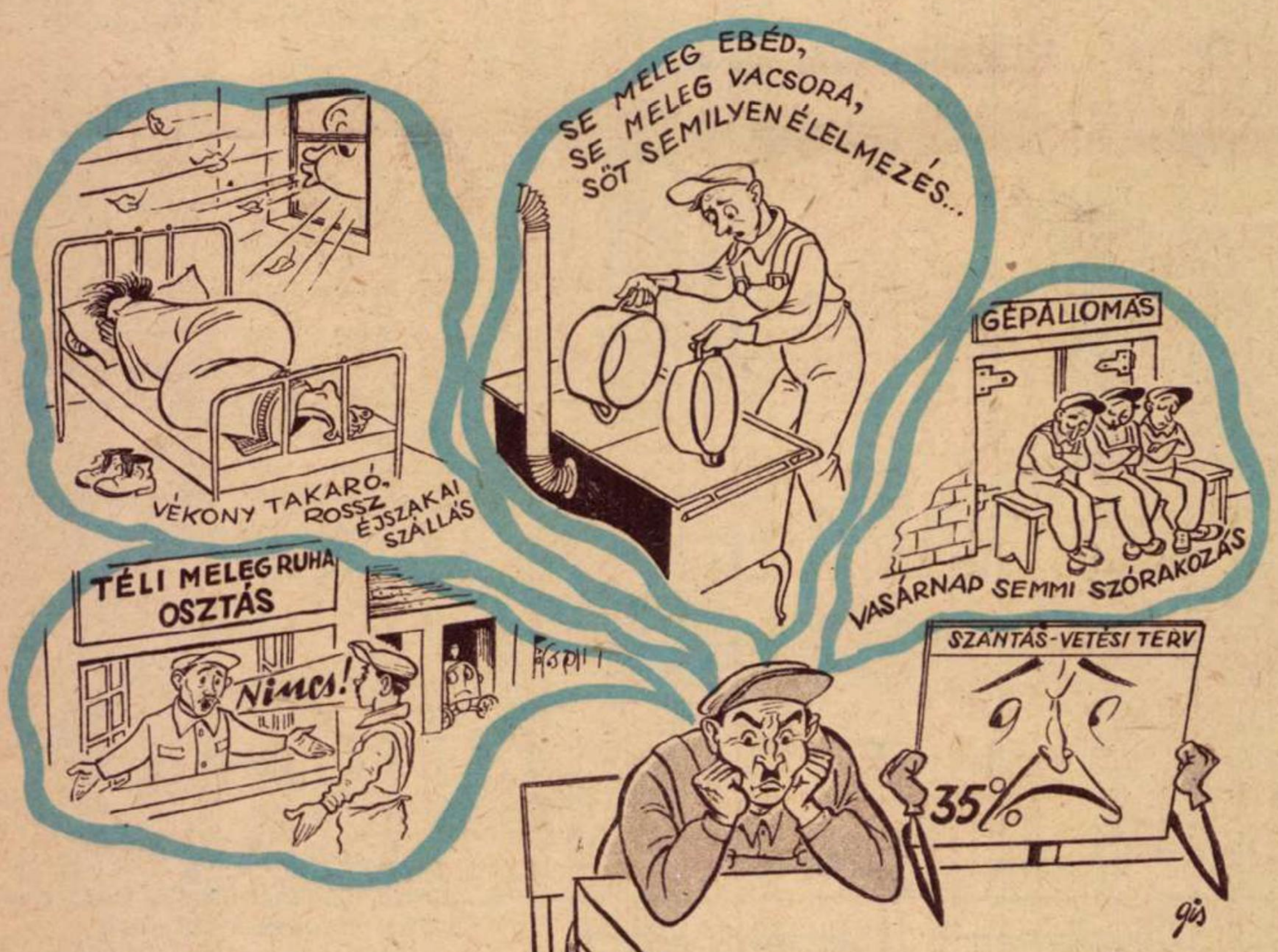
Tanulékony gyermek

Gyilkosságokkal teli könyvekkel, az úgynevezett „comic's book"-okkal nevelik az amerikai ifjúságot.

— Madmazell, még van egy golyóm, kibe lőjem?
— Lődd akibe akarod! Most hagyj egy kicsit, rém izgalmasat olvasok...

Akik elhanyagolják A TRAKTOROSOKRÓL VALÓ gondoskodást

Szerelem...

1.

Ez a szerelem is úgy kezdődött, mint millió más szerelem: a fiúnak megtetszett a lány, a lánynak meg a fiú. Nem lényeges, de azért elmondom: a lányt Misinger Hédinek hívták, a fiút meg Terényi Péternek és mind a ketten a Bámexbumfértnál kartárskodtak.

Egyszer a fiú moziba hívta a lányt.

— Jó, majd én szerzek jegyet! — egyezett bele Hédi és máris rohant tovább, mert értekezletre kellett mennie. De ezzel a pár szóval boldoggá tette a fiút.

— Angyal! — sóhajtott fel magában Terényi és gondolatban kezet csókolt a Moképnek, mert filmmel látja el a mozikat, a Lumière testvéreknek, mert feltalálták a mozit és nem legutolsó sorban a jóistennek, mert feltalálta a sötétséget.

Este aztán meglepetésszerű pontossággal megjelent Hédi a mozi előtt és nyomában harminchat fő, a Bámexbumfért dolgozói. Terényi rémülten nézte a köréje gyűlt tömeget és csak hápogni tudott, de még ki sem tudta magát hápogni, máris zakatolni vitték. A kartársak ugyanis táncoltak a mozi bejárata előtt. Amikor már a lelkét is kizakatolta, véletlenül Hédike mellé került.

— Azt hittem, ketten leszünk... — suttogta lihegve.

— Mit csináljak? — felelte a lány. — A mi osztályunk mindenhova kollektíven megy. — Azzal továbbtáncolt egy unottképű kollega karján.

A moziban nem Hédi mellett ült, hanem özvegy Pattantyús Dezsőné mellé került, aki otthon hagyta a szemüvegét és arra kérte őt, hogy halkan olvassa a szöveget a fülébe. Bal vállán Csokrosi kartárs aludt édesdeden, nyálát csurgatva.

2.

— Hédike! — könyörgött másnap Terényi. — Holnap vasárnap! Menjünk sétálni, valahova a hegyekbe... Olyan szép idő van...

— Jó, menjünk! — felelte Hédi mosolyogva. — De mi lesz a kollektívával? Ha nem megyek velük, akkor azt fogják mondani, hogy, persze a Misinger megint kilóg a kollektívából... Nézze, én eltartom az özvegy édesanyámat... Ért engem ugye?... Nem akarok kilógni...

— Hát ez borzasztó! — nyüszített Terényi. — Próbálja meg elintézni Hédike, hogy ne negyvenen jöjjenek el, hanem csak mi... csak mi... tíz-tizenöten... Én már akkor is boldog lennék...

Másnap tizenöten kirándultak a hegyekbe, teleszórták papírral a rétet, versenyfutást rendeztek, verespecsenyét játszottak, új ősi népdalokat tanultak, egyszóval remekül érezték magukat, csak Terényi lógatta az orrát. Úgy érezte: hiába magasak a hegyek, hiába süt a nap, hiába ugrál a cinke a fákon, hiába minden, nem az igazi, mert nem lehet együtt Hédikével.

Ez így ment hétről-hétre.

— Hova mehetnénk — törte a fejét Terényi, — ahova nem jönne el az egész Bámexbumfért? Végül kisütötte, hogy elmennek Sashalomra megnézni az ottani általános iskola lepkegyűjtemény-kiállítását. Oda csak nem jönnek el.

Legnagyobb megdöbbenésére, száznegyvenheten utaztak ki Sashalomra a vállalattól, köztük Vancák bácsi is, az öreg, köszvényes portás.

— Magát is érdeklik a lepkék? — kérdezte tőle csodálkozva Terényi.

— Érdekel a fenét! — suttogta a portás bácsi. — De a multkor azt mondta nekem a diri, hogy nem olvadok bele a kollektívába... Eljöttem olvadni...

3.

Ekkor Terényinek remek ötlet jutott az eszébe. Elhatározta, hogy feleségül veszi Hédit.

Pár nap mulva megtartották az esküvőt. Az anyakönyvvezetőnél és az esküvői ebéden majdnem az egész vállalat megjelent, sőt még a kooperáló vállalatok is képviseltették magukat.

Este aztán végre egyedül maradtak. Terényi óvatosságból minden szekrényt kinyitott, sőt még az ágy alá is bujt, nehogy véletlenül valamelyik buzgó kartárs meghúzza ott magát.

Lefeküdtek. Terényi eloltotta a villanyt.

— A nászéjszakámon végre egyedül maradhatok Hédikével! — sóhajtott fel boldogan. Ebben a pillanatban hirtelen megszólalt odakünn a csengő. Táviratot hoztak. A táviratban ez állt:

„Gondolatban veletek van a Szakszervezeti Bizottság."

Mikes György

Három a Zenei Hét vendégei közül

Hrennyikov, Sun Shen, Louis Durey

PESTI GYEREKEK

— Velem már nem is törődsz Marika?
— Pardon! Te kaptál fémgyűjtőérmet vagy a Laci?

CSOHÁNY GABRIELLA:

Romantika a tengerparton

Képzeld el a holdat, mely nem volt felettünk.
Én csak azt képzeltem, milyen szép lehet,
a hófehér sarló ha a vizen sétál,
s dereng fényében a karcsú minaret.

Egy falatka hold sem bujt elő szavamra...
Felmordultam néha: hiányzott nagyon.
Tengerpart, minaret, romantikus séták —
Hold nélkül ezt versbe le sem írhatom...

No nem baj! Akkor hát hallgatom a tengert.
S fülelve osontam egyre közelebb:
most majd lekottázom zengő muzsikáját!
De jaj, nem muzsikált! A fene egye meg.

Ó, jaj, nem muzsikált! Egészen mást csinált!
Most, hogy rágondolok, ráz a kacagás:
A habok szuszogva torlódtak előttem,
horkolt a tenger, a részeg óriás...

Ted Tinsley:

EMBERI BÁNÁSMÓD

Ismeretes Amerikában egy iroda, melynek ilyen hangzatos neve van: „Az üzletkötés fortélyai". Ez a cég havonta megjelenő híradót hozott forgalomba „Emberi bánásmód" címen. A cég úgy harangozta be a híradót, mint amely segítséget nyujt „a vállalatok adminisztrátorai számára, hogyan valósítsák meg a jó viszonyt a munkásokkal humánus alapon".

A híradó egyik száma arra beszéli rá az adminisztrátorokat, hogy a munkásokkal szemben ne alkalmazzanak fenyegetéseket. Tanáccsal is szolgál: „Amikor Önt leküzdhetetlen vágy ejti hatalmába, hogy szitkozódással és káromkodással rontson rá a munkásra, álljon meg és jusson eszébe, vajjon megkísérelte-e már valamikor felkelteni a munkás érdeklődését az irányban, hogy jól végezze a munkáját? Volt-e Önnek ideje és türelme megmagyarázni a dolog lényegét?"

Kitűnő tanács!

Próbáljuk meg elképzelni, hogyan fest a gyakorlatban. Tegyük fel, hogy a mester munka közben a hegesztőmunkáshoz fordul ilyen mézesmázos szavakkal:

— Nem nyomja önnek valami a lelkét, egyetlen barátom?

— Nem.

— Méltóztatik megfigyelni, milyen érdekfeszítő az a munkadarab, melyet most uraságod hegeszt, ugyebár?

— Mondjuk.

A gazda krákog.

— Szeretett barátom, idefigyeljen! Én nem akarom kegyedet fenyegetni, de kegyed egy óra alatt hat darabbal többet tudna hegeszteni, mint amennyit most kegyeskedik.

A hegesztő a maga részéről szintén krákog és így nyilatkozik:

— Azt hiszem, tudnék, de nem kegyeskedem szándékozni.

A mester most már érzi, hogy kezdi elveszíteni az önuralmát, azonban beletekint az „Emberi bánásmód" című híradóba, amely megfontolásra méltó tanáccsal szolgál: „Ha minden kötél szakad és az udvarias szavak nem járnak kellő eredménnyel, akkor a munkással szemben éljen figyelmeztetéssel, de semmi esetre se fenyegetéssel. A figyelmeztetés és a fenyegetés közt nagy a különbség. Ne hadonásszon furkósbottal a munkás feje fölött, csupán barátságos formában tájékoztassa az adott körülmények között előfordulható következményekről; természetesen óvakodjék a személyeskedéstől".

A mester elolvassa a fenti szöveget és teljes fegyverzetben érzi magát a hegesztővel folytatandó további eszmecserében.

— Édes jó barátom, én nem óhajtok személyeskedni és amint látja, távol áll tőlem a fenyegetés. Mindazonáltal vegye figyelembe: ha nem készít el egy óra alatt hat munkadarabbal többet, bizonyos következményekkel kell számolnia.

— Ha nem fogok hat darabbal többet hegeszteni, az bizonyára azzal a következménnyel fog járni, hogy ön ugyanennyi munkadarabot fog kapni, mint most — válaszolja a hegesztő rendületlenül.

— Drága barátom — szól erre a mester, alig tartóztatva dühét — valami más, rosszabb következhet. Olvassa el az „Emberi bánásmód" című híradót. Ebből megérti a dolog lényegét.

— Ön pedig menjen a dolgára, mert utamban van — szól a hegesztő ugyanolyan hangnemben.

— Idehallgasson, hőnszeretett barátom, én nem fenyegetem magát, de ha nem kegyeskedik hegeszteni hat darabbal többet, akkor kénytelen leszek elbocsátani kegyedet.

— Ejha! Ön úgy képzeli, hogy hat darabbal hegesszek többet ugyanazért az órabérért? — érdeklődik a hegesztő.

A mester nem tudja türtőztetni magát, darabokra tépi az „Emberi bánásmód" című híradót és így rikácsol:

— Hogy merészel velem így beszélni? Maga kommunista! El van bocsátva!

„Az üzletkötés fortélyai" cég irodájának a bölcsesége csődöt mond, az „Emberi bánásmód" saját dugájába dől. Pedig milyen szépen megírja, hogy a munkást az elbocsátásról „szelíd, jól megszerkesztett szavakkal kell értesíteni, elkerülve mindennemű fenyegetést".

(Az amerikai Daily Worker-ből. Fordította: Pogonyi Antal.)

UTINAPLÓ

Apró jegyzetek

HEREND

A földművesszövetkezeti korcsmáros így fogadott minket, szomjuhozó utasokat:

— Nem hoztak magukkal egy kis bort, vagy pálinkát?

Kiderült, hogy a Veszprém és Környéke Borforgalmi Vállalat hetek óta nem szállít rendesen se bort, se pálinkát, nem azért, mert nincs, hanem azért, mert állítólag „szűk a keresztmetszet" szállítóeszközökben.

Szegény Veszprém-környékiek. Ha inni akarnak valamit, akkor vagy bemennek a városba, vagy megelégszenek a narancsszörppel, mert az minden időben, korlátlanul kapható.

Láttunk egy bácsikát, aki túl sok narancsszörpöt ivott, aminek következtében szálfaegyenesen ment a főutcán, nem énekelt, nem ordítozott, nem verekedett, hanem szép csendesen, komolyan bandukolt hazafelé.

Így jár az, aki sok narancsszörpöt iszik.

RÁCALMÁS

A rácalmási gépállomás „híres" egész Fejér-megyében, mindig kitűnik valamivel. Legutóbb például a gépállomás tíz traktora közül csak három dolgozott, de még így is jelentős eredményeket értek el a műszakkiesés terén.

TAPOLCAFŐ

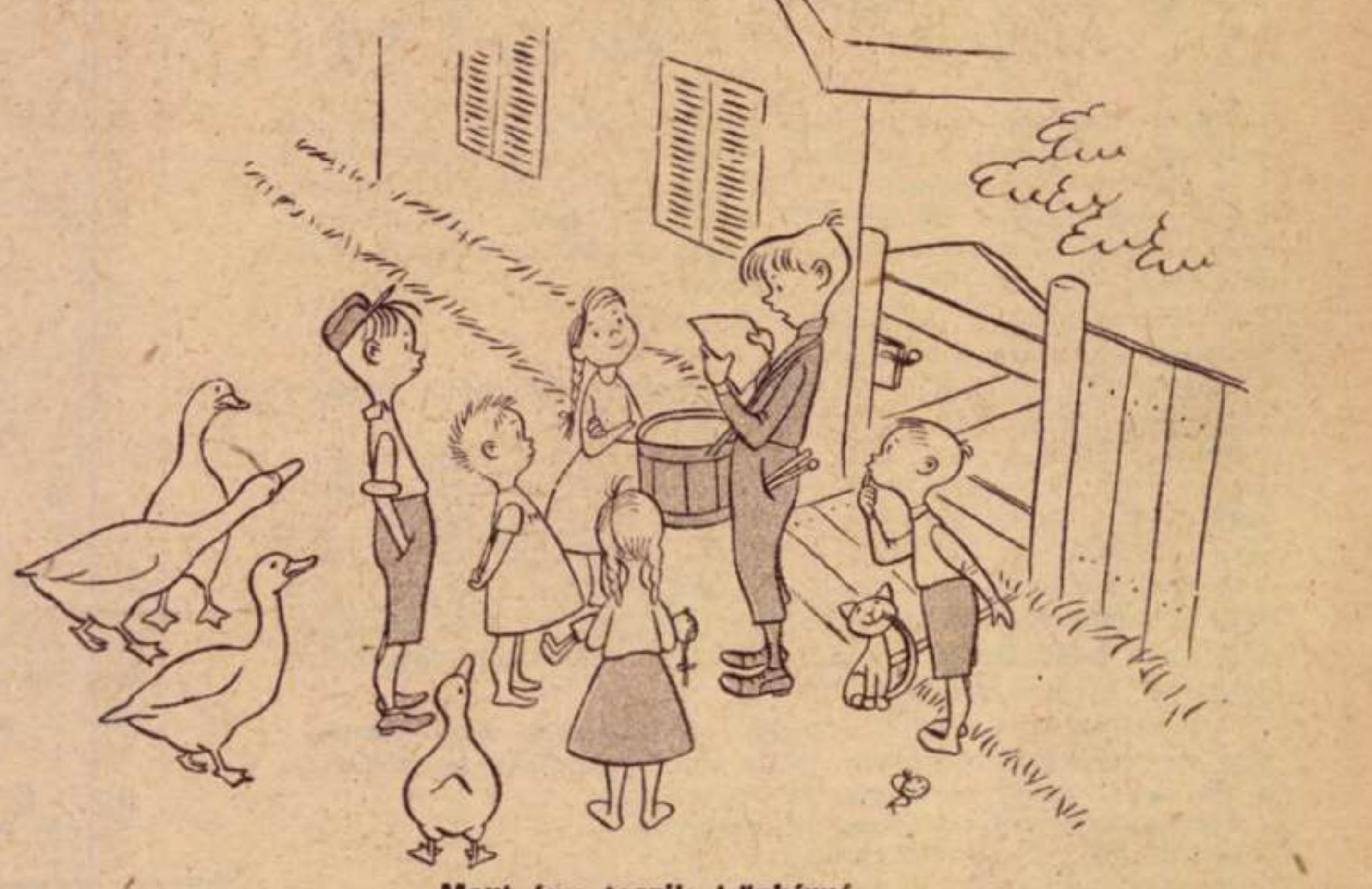
Szemtanúi voltunk annak a jelenetnek, amikor egy gazda éppen érzékeny búcsút vett a családjától. Az ajtóban ott állt szép felesége és öt gyermeke. Végigcsókolta őket, aztán felült a szekere bakjára. A feleség kendőt lobogtatva, könnyezve így kiáltott utána:

— Aztán el ne felejtsd a te kis asszonykádat!

Hova ment a gazda?

Megtudakoltuk tőle és kiderült, hogy a szomszéd utcába megy a földművesszövetkezeti felvásárlóhoz, ahol napokig kell várakoznia annak, aki sorra akar kerülni.

Miért nem ismerik az új kormányrendeleteket Bakonyjákón?

Mert így teszik közhírré.

A NEMESVÁMOSI TRAKTORISTÁK MAGUK PRÓBÁLJÁK ELKÉSZÍTENI A HIÁNYZÓ ALKATRÉSZEKET

— No komám, most következik a finommegmunkálás...

A MARKÓI „ÚTTÖRŐ" TEESZBEN TÚL GYAKRAN VÁLTOGATJÁK AZ ELNÖKÖT ÉS A KÖNYVELŐT

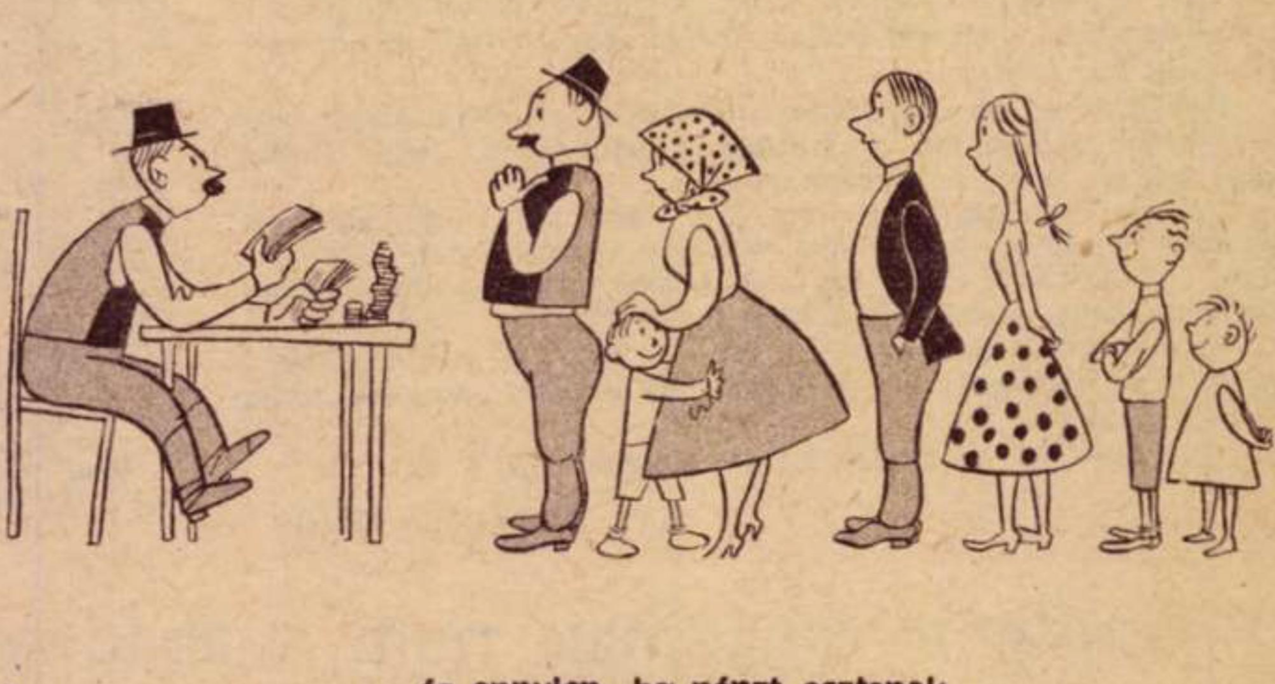

— Siessen, könyvelő kartárs... A következő tételt már én könyvelem le...

UGYANCSAK AZ „ÚTTÖRŐ" TEESZBEN SOK ILYEN „RUGALMAS" CSALÁD TALÁLHATÓ

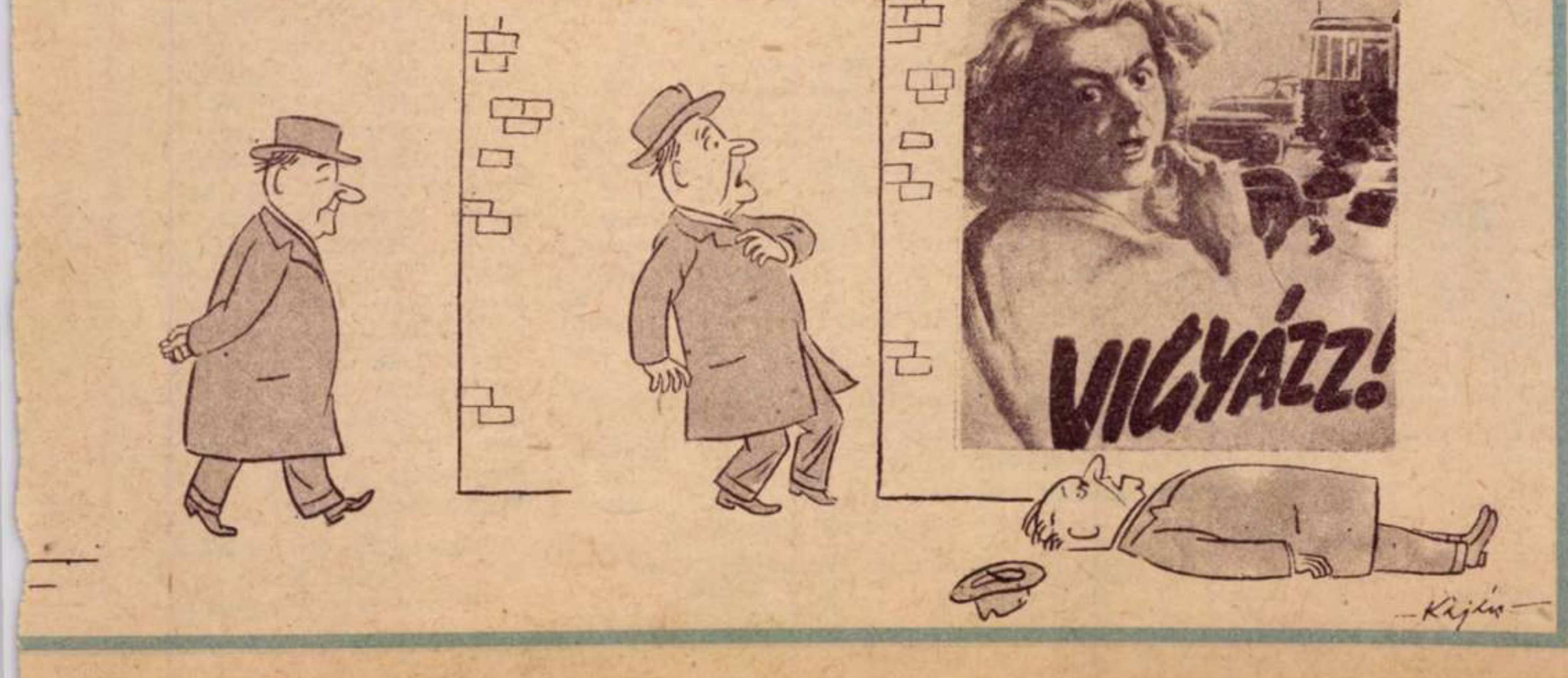

Ennyien vannak, ha munkát osztanak...

...és ennyien, ha pénzt osztanak.

...si baleset

A hivatalbalépés pillanatában

Thomas Gates philadelphiai bankár lett az USA tengerészeti minisztere.

— Mester, úgy csinálja, hogy a hajó, a sellő és a horgony mellett a Wertheim-kassza is elférjen...

Le a bürokráciával!

JAJ, A KABÁTOM!

Brunó szeliden megcsóválta fejét és megfogta a kabátom gombját. A gomb a kezében maradt, de később visszaadta.

— Barátom — mondta — te nem adsz semmit magadra. Ez így nem mehet tovább. Ki hord manapság ilyen lehetetlen, sárgaszínű teveszőrkabátot? Nem vetted még észre, hogy mindenki utánad fordul az utcán?

— Mit tegyek? — kérdeztem szorongva.

Brunó elnézően mosolygott.

— Festesd be minél sötétebb szinűre, lehetőleg feketére. Meglátod, olyan lesz, mint a patyolat.

Fekete, mint a Patyolat? ... A hasonlat vonzó volt. Azonnal elrohantam a szabóhoz, aki annak rendje és módja szerint szétfejtette, aztán az egyes darabokat újra összegépelte. Külön az elejét, a hátulját, a zsebek leffentyűit és a végibe a bélést, ahogyan ez már a festésnél előírás. Boldogan siettem a csomaggal a Szondy-utcai Patyolatba, ahol megigérték, hogy bámulatosan rövid idő alatt még bámulatosabban feketére festik a kabátot.

Úgy is történt. Az imperialista politikusok nem feketitik úgy be egymást, mint ahogy az én kabátomat befeketitette a Patyolat. Szép, mély fekete szine volt.

Boldogan szaladtam vissza a szabóhoz.

— Itt a kabát! — lihegtem.

A szabó kibontotta a csomagot, aztán vállat vont.

— Ez túlzás, kérem. A kabát nincs itt. Legfeljebb egyes elszórt részek vannak meg belőle. Hiányzik a gomblyukas előrésze, az úgynevezett „bezecc", no meg a bélése is ... Tessék csak visszavinni, mert már hűvös idők járnak és előrész nélkül kissé szellős lesz a kabát.

A Patyolatban megértő udvariassággal fogadtak és megigérték, hogy haladéktalanul lépéseket tesznek az ügyben. Jöjjek vissza egy hét múlva.

Izgatottan léptem be a mondott időben a Patyolat ragyogó üvegajtaján, ahol pedáns rend és tisztaság fogadott — de kabát nem. Helyette tudtomra adták, hogy a Központ kérdezteti, milyen szinű is volt az a kabát?

— Teveszőr szinű — feleltem. — Sárga.

Gondosan feljegyezték ezt az adatot és pár napi türelemre intettek. Megfogadtam a jó tanácsot és párnapos türelmes várakozás után újra bekopogtattam a jólismert üvegajtón.

A Pedáns Rend ezúttal is megnyerő mosollyal fogadott és értesített, hogy a Központ most arra kiváncsi, milyen szine volt a kabát bélésének.

— Eredetileg sárga volt, olyan, mint a kabát — rebegtem — de ha azóta sikerült befesteni, akkor alighanem már fekete ... Vagyis, ha beadják sárga, ha kiadják fekete és a gazdája akkorát ugrik, mint a Gellérthegy. Tessék megkérdezni a Központtól, mi az?

Ezt az adatot is lelkiismeretesen feljegyezték és egyheti haladékot kértek, hogy az ügy elintézése érdekében a kellő lépéseket foganatosithassák.

Én megadtam a haladékot, de az idő nem. A Körúton rohamosan hullottak a sárga levelek és metsző szél játszott bujócskát a kiskabátom alatt. Észrevettem, hogy az emberek megint megállnak és csodálkozva néznek utánam, pedig nem is volt rajtam a szerencsétlen sárga kabát.

Egy hét múlva zuhogó esőben, bőrig ázva állitottam be Patyolatékhoz. Már az ajtóban diadalmas kiáltás fogadott: „Megvan! ... Mégis csak fekete volt a bélés ..."

Én ugyan sohasem mondtam, hogy nem fekete, de mégis forró köszönettel szédültem ki a jéghideg esőbe és szaladtam vissza a szabóhoz.

— Egészségére! — mondta a szabó, mert nagyokat tüsszögve tértem be hozzá. — A bélés valóban itt van, de legyen erős, a kabát elülső része még mindig hiányzik ... Az, amelyiken a gomblyukak vannak ...

A Patyolatban most már komolyan nehezteltek rám. Hogy lehet akkora hűhót csapni egy rongyos kabátért?

— Bocsánat, a kabát egyáltalán nem volt lyukas, — feleltem. — Csak gomblyukak voltak rajta, de már azok is eltüntek, az előrésszel együtt.

Végül is igéretet kaptam arra, hogy keritenek egy akkora szövetdarabot, mint az eltűnt előrész, csak jöjjek vissza bátran egy hét múlva.

Megnyugodva tértem vissza a szabóhoz és elmondtam neki a kedvező fordulatot. Várakozásom ellenére a derék ember egyáltalában nem volt meghatva.

— Nincs két egyforma szövet, kérem, mint ahogyan két egészen egyforma fekete szín sincs, — hümmögött. — És mi lesz, ha rásóznak önre egy női pepita anyagot, kis csipkefodrot, hogy azzal toldja ki a kabátját?

— Hogy mi lesz? — kiáltottm. — Oda se neki! Viselem majd a papagáj-kabátot, legfeljebb egy cédulát akasztok hozzá a nyakamba:

„Emberek! Én is a Patyolatnál dolgoztatok!"

Szőnyi Zoltán

Amit nem lehet kapni a szövetkezeti boltban

Bika: Kaphatnék kérem egy bika-orrkarikát?
Eladó: Egy frászkarikát!

Ez az elárusító nem az országos udvariassági verseny utolsó helyezettje...

..hanem a Vörösmarty-téri reprezentációs Napsugár Áruház egyik dolgozója, aki csak ebben a furcsa pózban tudja a szekrények mélyéről előhalászni a kért árut, mert hónapok óta hiába könyörög megfelelő polcokért...

Nem szeretnék közület lenni!

Valóban nem szeretnék. Az ellenségemnek se kívánom.

Mert, ha én hazajövök a munkából és megéhezem, itt van szemben a KÖZÉRT. Megveszem a vacsorát. Három sarokra van tőlem a piac. Egy ugrás az Állami Áruház. A sarkon itt a cipész. TEJÉRT, SÜTÉRT, HÚSÉRT mind, mind a közelemben van. De ha közület lennék, óh, ha közület lennék ..

Vegyünk például egy közületet a IV. kerületben... Vegyük például az Árpád kórházat. Körülötte is van KÖZÉRT, TEJÉRT, SÜTÉRT, HÚSÉRT, a beszerző mindent be tudna vásárolni a közelben. De nem teszi. Nem teheti. Mert szabály van arra (és szabály, az szabály), hogy tejért a XI. kerületi TEJÉRT-be, húsért a VI. kerületi HÚSÉRT-be, kenyérért a XXII. kerületbe, élelmiszerért a IX. kerületbe, szappanért a Marx-térre, tojásért a Nagyvásártelepre, textiláruért pedig az Üllői-útra kell mennie. Hihetetlen, ugye? Mégis így van.

Azt hiszem, most már megértik, miért nem szeretnék közület lenni.

o. gy.

Így is lehet az exportot késleltetni ...

A Terimpex Állat- és Terményforgalmi V. október 9-én nagyon fontos expressz ajánlott csomagot küldött egy hódmezővásárhelyi vállalat címére. A csomag 10-én reggel megérkezett a hódmezővásárhelyi 1. számú postahivatalhoz.

A cimzett vállalat a biztonság kedvéért érdeklődött, hogy a rendkivül fontos fuvarokmányok elindultak-e Budapestről. Amikor megtudták, hogy 9-én postára adták, megnyugodtak és várták a küldeményt.

De hiába várták. Az 1. postahivatal ugyanis nem küldte ki küldönccel az expressz ajánlott csomagot, hanem átküldte a 2. számú postahivatalnak. Ott szabályszerűen iktatták és visszaküldték az 1. sz. postahivatalnak, ahol még mindig nem küldték ki a csomagot, hanem érthetetlen okokból újra a 2-esre küldték, ahol végre két nappal később, október 12-én, tehát három nappal a feladás után délben 12 órakor kézbesitették a küldeményt.

A feladó megállapitotta, hogy száz évvel ezelőtt a Budapest — hódmezővásárhelyi 176 kilométeres utat a lovasfutár 72 óra alatt tette meg. Ha a futár időközben kétszer betért volna egy-egy kocsmába, hogy szomját csillapitsa, akkor is csak legfeljebb 78 óráig tartott volna a kézbesités.

Most a vonat 10 óra alatt teszi meg a 176 km-es utat. Az összes várakozásokkal, postahivatalon való kézbesitéssel együtt 12 óra az út. A kézbesitési játék 78 órán át folyt, tehát száz évvel ezelőtt 12 órával előbb kapta volna meg a vállalat a csomagot, mint most 1953-ban.

Még csak annyit, hogy a csomag rakodási utasitásokat is tartalmazott, fontos exportszállitáshoz. Az export-áru elinditásának 12-én reggel kellett volna megtörténnie, a késés miatt fél napig álltak a vagonok. Az utasitások hiányában az árut tévesen készitették elő és ebből bonyodalmak származtak. Mindez a hódmezővásárhelyi posta érthetetlen huzavonája miatt.

Máté Miklós
Terimpex

A címzett ismeretlen, a bürokrácia ismerős

Az adonyi községi tanács levelet küldött a székesfehérvári megyei tanács címére. Tekintettel arra, hogy Székesfehérváron, sőt az egész megyében csak egy megyei tanács van, a borítékra igen helyesen azt írták, hogy: „Megyei Tanács VB, Székesfehérvár". A székesfehérvári posta visszaküldte a levelet. Ráírták a borítékra: „Pontos címet!"

Az adonyi tanács ismét igen helyesen a Székesfehérvár címzés alá még egyszer odaírta és kétszer aláhúzta ezt a két szót: „Megyei Tanács". Arra gondoltak, hogy a székesfehérvári postán kétszer kell elolvasni a Megyei Tanács címzést, amíg megtalálják a megyei tanácsot.

Nem találták meg. Jobban mondva: nem is akarták! A posta bürokrata tisztviselője ismét visszaküldte a levelet és ismét pontos címet kért.

A címzett a székesfehérvári posta szerint ismeretlen, bár a városban minden gyerek tudja, hol a megyei tanács. Csak a posta nem!

Adonyi Községi Tanács VB
Szilágyi Sándor elnök

Ludas Matyi elintézte

Köszönöm a Ludas Matyinak, hogy a TÜZÉP-nél elintézte: a hibásan levont 460 forintot visszafizették.

Zsoldos Mihály,
XI., Hidvég-utca 2/B

Megkaptam a gázórát a Gázművektől. Köszönöm, hogy a Ludas segítségemre volt.

Solymosi Tiborné,
VII., Dembinszki-u. 38. I. e.

A budapesti utcai nyilvános távbeszélőállomásokkal kapcsolatos kritika helytálló. A posta az állomások kifogástalan működését állandóan szem előtt tartja és a lehetőségekhez képest mindent elkövet, hogy azok hibáit a leggyorsabban kijavítsa. Helyes lenne, ha az állomást használó közönség a hibákat a díjtalan 03 számon közölné, hogy a berendezéseket nyomban megjavíthassuk. Itt jegyezzük meg, hogy a közönség gyakran idegen érméket dob a készülékbe s ezzel a nép vagyonát rongálja.

Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium,
Kövesi vezérigazgató h.

Töltőtolltinta

A „Bagoly" védjegyű töltőtolltintáról van szó. Előállítója az Albertfalvai Vegyigyár. Olyan szine van, mint a vizzel higitott kékitőnek. Az Albertfalvai Vegyigyár tudja, hogy sok a panasz a tinta ellen, de tovább gyártja a rosszminőségű árut.

Bizonyiték: ezen a héten a 44. számú Ifjúsági APISZ-boltban 3.40 forintot fizettem a töltőtolltintáért. Megkérdeztem a vásárlás előtt a kiszolgálót, hogy a tinta használható-e, vagy sem. „Nem tudom" — hangzott a válasz. Nővérem ugyanaznap egy másik üzletben ugyanazt a fajta töltőtolltintát vásárolta meg. Itt az eladó még dicsérte is a silány portékát.

Most van egy deci vizünk 6.80 forintért ...

R. L.

Van bátyám, vagy nincs?

Most születtem Szentgálon... Apámat Tobak Gábornak hívják. A bátyám tizenhét évvel ezelőtt látta meg a napvilágot és így én vagyok szüleim második gyermeke. Szüleimnek tehát két gyermekük van, de családi pótlék szempontjából mégis egygyermekes szülőknek minősülnek.

Ugyanis az a helyzet, hogy 16 éven felüliek nem kapnak családi pótlékot, tehát hiába van két gyerek a családban, hivatalosan ketten egynek számitunk, mert családi pótlék szempontjából én későn születtem... Most törhetem a fejemet, hogy szüleimnek első, vagy második gyermeke vagyok-e? Ha első gyermekük vagyok, akkor nincs bátyám, de viszont bátyám van! Ha pedig szüleimnek második gyermeke vagyok, akkor 16 éves koromig miért nem vagyok jogosult a családi pótlékra?

Drága szüleim nem mondhatók éppen anyagias természetűeknek, mégis úgy érzik, hogy a rendeletet gyártó sok bába között elveszett a gyermek is, illetőleg a gyermekek szebb életét szolgáló családi pótlék.

Pótrendelettel kellene segiteni ezen az ügyön. Hiszen az idősebb szülőket nem szabad mostohábban kezelni, mint a fiatalokat.

Az újszülött gondolatait elleste:

Agócs Géza,
Szentgál

Költse orvosságra!

Balatonbogláron üdültem és nagyon megörültem, amikor hallottam, hogy a községben szüreti mulatságot rendeznek. Legnagyobb meglepetésemre tíz óra tájban a zenekar tányérozni kezdett.

Megemlitettem a tányérozónak, hogy önérzetes zenekari tag nem fogad el borravalót. Az illető megvetően végignézett és így szólt:

— Ha sajnálja, költse orvosságra!

Kicsit furcsának találom, hogy a község vezetői tűrik, hogy 1953-ban tányéroznak a szüreti mulatságon.

Királyhegyi Tibor
É. M. 34. sz.
Mélyépitőipari Tröszt

Amilyen tanácsnak nem szabadna lennie

— Vetés-ügyben jött? Szerencséje van... Együtt találja az illetékeseket...

Kulturfront

Egy kőhajításnyira a Parnassustól . . .

Lektor: Az egyik bevette, a másik meg mellre szívta az 567 szempontot, amit adtam nekik . . .

Gyakran megtörténik ez vidéken . . .

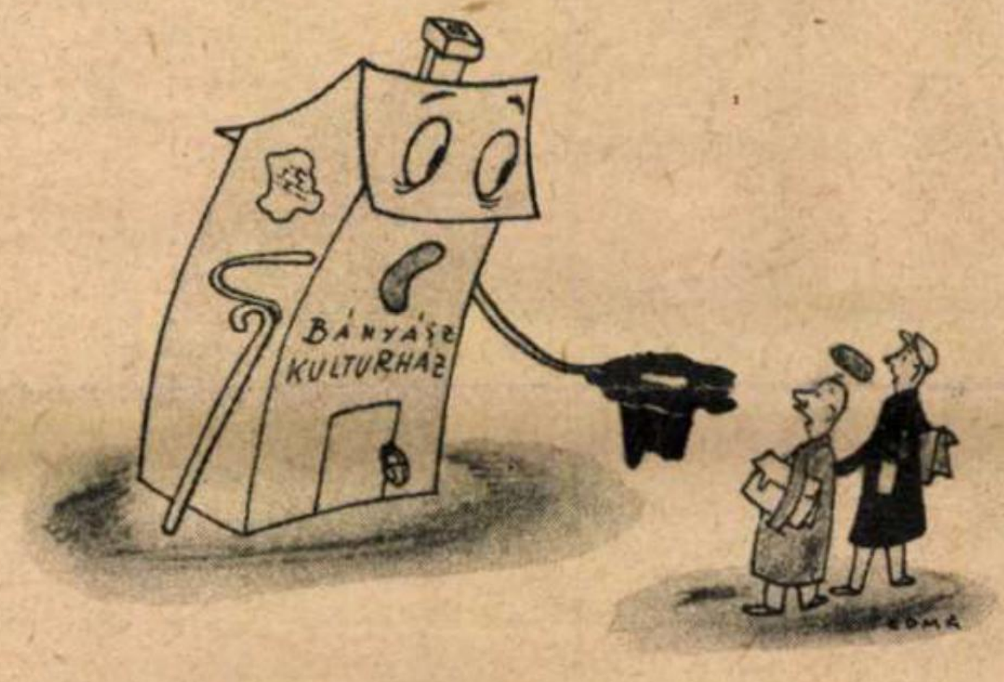
— Miért próbálnak kérem itt a fűszerüzletben?
— Mert a kultúrotthonba beköltözött a mészárszék!

Azért mégis csak törődik valaki a családból a gyerekkel

— Kérem szépen . . . én jöttem anyukám helyett a szülői értekezletre . . .

A Bányász Szakszervezet figyelmébe!

— Csak néhány fillért a szegény kultúrháznak . . .

A kultúrcsoportokban mindenki főszerepet akar játszani

— Kedves mester, nem lehetne a „Három a kislány" helyett kilenc a kislány?

Gábor Andor:

MINT TENGERÉSZ*

Ha volna bennem egy csepp denunciánsvér, elárulnám, melyik magyar lapban láttam azt a rajzot, amin hirtelen olyan jóízűt nevettem, amilyet már hosszú hónapok óta nem. A ravasz magyar sajtó! Nem írhat őszintén egy kukkot sem a kormányzó őszentségéről, hát egy rajzolót küld mögéje s lerajzoltatja vele — orozva — olyannak, amilyen. És tényleg olyan! Elsőrangú volt a „Magyarország" kis rajza, mely alatt ez állt: „Horthy Miklós kormányzó a díszmagyaros szegedi küldöttség élén." És még egy sor: „Matoldy József, a Magyarország Szegedre küldött rajzolóművészének skicce." Hát nem skicce, hanem vicce. De ez csak sajtóhiba; épp úgy, mint az első sorban a Miklós a Mihály helyett. Ők nagyon jól tudják, hogy Horthyt Mihálynak hívják, és maguk közt úgy is szólítják, de úgy tesznek, mintha Miklósnak hinnék. Nagyon sajnálom, hogy nincs módom az élvezetes képecskét mellékletül közölni, hogy az olvasóból is éppúgy kibuggyanhasson a nevetés, ahogy belőlem kibuggyant, amikor ránéztem. A kép jobbsarkában mereven, mint egy spanyolviasz, egy kurta kis majom áll, nagyfene furkós fejjel, amilyet mifelénk csak a koraszülött gyerekek viseltek, azok se szívesen. A kurta kis majomnak nagy görbe orra van s a fejét pótló gallér fölötti bunkóján — erről nevezték el a Horthy-bunkót — valami lapos kis sapka kucorodik, ami az egész jelenséget egy rosszul sikerült stuplihoz teszi hasonlatossá. Ez a stupli olyan komolyan áll a kép sarkában és olyan értelmesen néz maga elé, hogy lehetetlen hangosan nem nevetni rajta. És ez a stupli az én kormányzóm, Kossuth Lajosnak balláb felőli utódja, Horthy Mihály úr. Ha ebből király nem lesz, akkor Bandi legyen a nevem! A riportból aztán megtudtam, mi az az élces kosztüm, amit a Főúr a naftalinból ébredő díszmagyarok élén visel. Uram bocsá': tengerész uniformis. Ez a kedves fiú, ez a drága jó Muki, tengerész-uniformisban ment el Szegedre! Hát nem csókolni való? Frimfy dalai csendülnek a fülembe. Miért tette ezt Ő? Miért ragaszkodik ehhez a tengerész-fikcióhoz? Hol a Duna és hol a ház? Hol van Szeged és hol a tenger? És így tovább. Oly kérdések, amiken joggal lehet mélységesen elgondolkozni. Oly mélységesen, mint a tenger, mint az igazi tenger, amely nem Szeged alatt hullámzik és nem is a budai vár alatt, hanem lent, lent, messze, például Cattaro alatt, kéken és pirosan; kéken az Adria egétől s pirosan azoknak a matrózoknak a vérétől, akiket . . . De hagyjuk ezt, ez már nem operett. Az akkori tengerész nem volt operett-figura: Egyik főszereplője volt — nem hőse, ó, hőse nem — annak a tragikus karneválnak, mely a tengerészt a tengeren, a szárazföldit szárazon jászotta el. A jelentéktelen osztrák tiszt, akit Nikolaus von Horthynak hívtak, akkor valóban tengerész volt. De miért tengerész most? Mi teszi a tengerészt benne? Az a tenger ész, aminek mindnek hiányoznia kell belőle ahhoz, hogy tengerészmaskarába bújva paprikajancsizzon végig egy egész országot, amelynek annyi tengervize sincs, amennyivel a Horthy nevére száradt vért lemoshatná? Istenem, milyen iszonyú komédia ez! „A sírt, hol nemzet süllyed el!" — egy monoklis fregoli veszi körül, egy fővezér, aki kormányzó, aki, bár király szeretne lenni, egyszerű altengernagy csupán. Nem tengernagy — emlékszem a József kirherceg kinevezési okmányára — csak altengernagy. Nem tengernagy, mert a tenger nagy s Magyarországnak nincsen az. Csak altengernagy. De hol az altenger? Vagy szórakozott voltam s nem olvastam a másik okmányt, melyben József kirherceg a Lágymányost magyar altengerré nevezte ki, csak azért, hogy Horthy Mihály, agyalágymányosi előnévvel, továbh is altengernagynak érezhesse magát? Mert folyton annak érzi magát. Láttam a Kis Legitim című operett első fináléjában, mikor Pestre bevonult. Fehér lovon ült, tengerész-ruhában. Nincs az a vicc, amit egy operettkomikus elcsépeltnek tartana. Ez a vízi Danilló sem törődött a lovastengerészről szóló régi anekdotával. S én néztem a szürke szamarat a fehér lovon s azon törtem a fejemet, mi volna, ha a nemes állat — a lovat gondolom — a másiknak a hátára pattanna? Biztos, hogy a nézők, akiknek már minden mindegy volt, azon sem csodálkoztak volna. S mikor minden kirakatban láttam e magyar tengeri Marischka marinírozott fejét (az eredeti Horthy-bunkót, melyről a kormányzó gallér fölötti gumóját elnevezték), fülembe harsant az operettszínházak éles gyerekhangja: Friss vizet tessék! Nem, ennek a fejéből én nem iszom. Ennek sósvíz van a fejében. Híg szemén át, tengerészsapka alól nézett rám nem a magyar, hanem az osztrák tenger, ami, utóbb, beszédekben ömlött ki száján keresztül. Ez volna összefüggése a tengerrel? Vagy az, hogy Siófokról indult el s ahelyett, hogy Balatonfüredre hajózott volna, a vért lefürödni magáról, magyarok tenger kínján át Budapestre lubickolt? Vagy az, hogy palotája alatt, a Dunán, propellerek járnak, mint a tengeri kikötőkben, ahol ő, mint tengerész, kikötött és tengerészeket kiköttetett? Vagy mi? Miért viseli ez a magyar mentére három millióért vásárolt sujtás, ez a szegedi halászléhűtő, ez a bomba-téri Columbus, ez a bamba-téri Nelson a tengerészkosztümöt? Láttatok már gyereket játszani? Eleven, okos kis kölykek közé keveredik néha egy rossz ágyból származó, zuhanó-mozgású, félkegyelmű, furkófejű bumfordi. De gyerek ő is, szegényke, és ott van a többiek között. És a gyerekek török-magyart, orosz-japánt vagy egyéb háborúsdit játszanak és kiosztják maguk közt a szerepeket. A furkófejű kis hülye az egészből semmit sem ért, csak egyre azt kérdi: Hát én mi leszek? Hát én mi leszek? S a többiek azt mondják neki: Te leszel a főkapitány. És a bumfordi félreáll, a játékban nem tud részt venni, mert ahhoz nincs esze, csak egyre mondja maga elé, bárgyú mosolyával: Én vagyok a főkapitány! . . . Mikor a gyerekek háborút játszottak az Adrián s mikor az osztrák-magyar tenger már éppen jegyet váltott, hogy Velencébe utazzon, s mikor altengernagyra csak éppen annyi szükség volt, amennyi szükség szakácsra van egy elsüllyedt hajó konyháján, akkor azt mondják ennek a bumfordinak: Muki, te leszel az altengernagy. És mikor a gyerekek cirkuszkormányt játszottak Szegeden s a Muki útjukban volt a főhadnagyságig maximált eszével, akkor kiküldték a Kaskávéházból és azt mondták neki: Muki, te leszel a fővezér. És most, amikor a gyerekek katonai diktatúrát játszanak s a kis dinnyefejű még mindig ott botorkál közöttük, most azzal elégítik ki, hogy: Muki, te leszel a kormányzó. És Muki mindezt komolyan veszi. És összekeveri. Szegeden azt mondja: Én vagyok a tengeri kormányzó. Pesten azt mondja: Én vagyok a vezértengeri. S majd csak, mikor tovább téved és magát tengeri helyett kukoricának képzeli, akkor fogják észrevenni, hogy egy kis baj van vele. Mert agrárnép a magyar, s ha el akarják hitetni vele, hogy a magyar eszme diadala az, hogy Horthy az állam feje, akkor látni fogja, hogy csak Mauthner diadaláról van szó, mert az a Horthy feje. S a magyar főve eszi azt, vagy sülve, tejföllel vagy savóval, de nem nyersen vagy felkenve, s nem monoklival vagy koronával. Ezt mint gasztronóm mondom. De mint asztronom se bízom a Horthy csillagában. A tengerbe fog hanyatlani. Az altengerbe.

* Most jelent meg Gábor Andor „Válogatott cikkek" című gyűjteménye. Ebből közöljük ezt a szatirát, melyet a nemrég elhúnyt kiváló költő és publicista 1920-ban, emigrációban írt.

DARVAS–TONCZ: Szüret Badacsonyban

A seregély megjegyzése: Szerencse, hogy csak a nótát bízták a hangszóróra, jókedvről változatlanul a szüretelők gondoskodhatnak.

A hordókba tisztogatás céljából egy ember álltólag kényelmesen be tud mászni. A baj ott kezdődik, ha valaki megrészegedve a sikertől, ki is akar mászni.

A puttony az a jármű, amelyen a szőlő rendeltetési helyére utazik. Olyasmi, mint a hatos villamos, csak zsúfoltabb. A puttonyos a kalauz, ő biztatja a fürtöket: „Csak tessék összébbszorulni, van még a peronon hely!"

Esküszik a vegyész, hogy a Borforgalmi bora nem Badacsonyban készül.

Harminc szedő és több puttonyos nyomában baktatunk a vidám őszi napban sütkérező badacsonyi szőlőhegyen. Gyerekkori élmények jutnak eszünkbe, mikor is szüret után elleptük a már megszedett területeket, holmi madárlátta szőlőmaradék után böngészve.

Itt bizony felkopna az állunk. Jó munkát végez a brigád, nem marad a tőkén egy fia-fürt sem. De az itteni gyerekek nem is járnak böngészni. Minek? Annyi szőlőt ehetnek ebben a musttal-murcival folyó Kánaánban, amennyi beléjük fér.

Baktatunk a szedők után, a menetet egy seregély zárja be. Elszántan röpköd a nyomunkba, mindenáron bele akar kerülni a Ludas Matyiba. Toncz megkönyörül rajta és lerajzolja.

•

A legfrissebb badacsonyi hírekről a hangszóró tájékoztat bennünket. Megtudjuk, hogy Simon Ilonka lepipálta Szigeti Mariskát. Mariska ugyanis nem szereti felszedni a lehulló szemeket s ebben némi szerepe van Réfi Jóskának is, aki a szőlőszemek helyett Mariska kéknyelű szemét nézegeti.

Ezt mind a hangszóróból tudtuk meg s bevalljuk, nagyon tetszett nekünk ez a pletykázással összekötött ötletes serkentés. Az viszont kevésbbé, hogy a szüretelők helyett is a hangszóró énekel. Túlteng a hangszóró. Már csak az hiányzik, hogy puttonnyal a hátán megjelenjen és beálljon a szedők közé...

•

A szóbanforgó Simon Ilonka egyébként a legjobb szedő, naponta 230 kilóval könnyebbíti meg a tőkéket. Rövid interjút csinálunk vele és megtudjuk, hogy Lickó-Vadomosról származott ide a brigádba.

A furcsa helységnevet némi kétkedéssel fogadjuk, ez a Lickó-Vadomos kicsit úgy hangzik, mint a Mikes kollégánk humoreszkjeiben szereplő képzeletbeli vállalat, a Bámexbumfért. Ilonka meg is sértődik, mert ha hihetünk neki, ez a Vadomos nemcsak létezik, de sokkal különb, mint Badacsony, különb, mint Pest, különb, mint az egész világ. Nem csoda, ha Ilonkának honvágya van, hiába a gyönyörű Balaton, a szép badacsonyi hegyek, valami hiányzik neki...

Vagy valaki. Az a gyanúnk, hogy ezen a kedves Lickón ott maradt valaki. Egy kedves fickó.

•

Vannak jelzők, amelyeket eddig csak külön-külön hallottunk. Az egyik emberre például azt mondták, hogy nemes tulajdonságai vannak, a másikra esetleg azt, hogy rohadt fráter.

Kiderül, hogy a szőlőnél minden összeegyeztethető, mert az aszubornak az az előfeltétele, hogy a szőlő elérje a maga „természetes nemes rothadtságát".

Egyáltalán sok mindent megtudtunk. Sose hittük volna például, hogy van hosszú bor, gömbölyű bor és testes bor. Hosszú bor az, amelynek sokáig érezni az ízét. Megállapítottuk, hogy az Italboltokban nagyon hosszú borokat árulnak, hiszen egy hét mulva is émelyeg az ember gyomra tőlük.

•

Megkóstoltunk néhány borfajtát. Ittunk egy-egy gyüszűnyi Olaszrizlinget, Zöldszilvánit, Piros Traminit, Budaizöldet, Muskotályt. Ki kell jelentenünk, hogy szőlőből egész nagyszerű bort lehet előállítani. Kétségtelen, hogy aki ezekből az italokból nagyobb mennyiséget fogyaszt, az Pestet is budaizöldnek látja és az orra pirosabb lesz, mint a tramini.

•

Jártunk a laboratóriumban is. Itt egy rendkívül vidám szaktárs hőmérőzte a borokat, nagyokat szökdécselve és örökké mosolyogva, egész kedélyállapotára a derűs környezet nyomta rá bélyegét. Sajátszemüleg győződtünk meg ama felemelő szertartás hitelességéről, midőn a palackokba valódi badacsonyi borokat töltöttek. A butéliák büszkén hordták karcsú nyakukat, látszott rajtuk, hogy züllött rokonuk, az Abofort-gyerek viselt dolgaiért semmiféle felelősséget nem vállalnak.

•

A badacsonyörsi állami gazdaság „Bormúzeumot" létesít. Megilletődve álltunk a hatalmas hordók előtt, amelyek a létesítendő múzeum alapját képezik. Sajnos, a kiállított tárgyakhoz nyúlni tilos, így csak gondolatban fogyasztottunk el néhány muzeális kisfröccsöt.

Le kell szögeznünk, hogy a munkásszállásokon is múzeumi állapotok uralkodnak: a ruhákat szekrény híján ma is szögre akasztják a dolgozók. Pedig meggyőződésünk, hogy a százmilliós beruházási keretből a jóldolgozó badacsonyörsi állami gazdaságnak is futná néhány szekrényre való. Nem méltók a szorgalmas szőlőmunkásokhoz ezek a kilencszázharmincas szüretelésű zöldszilváni fogasok.

•

Befejezésül egy panaszt közvetítünk: a rendelkezésre álló mezőgazdasági területhez képest, a legelőkhöz viszonyítva túl sok állat ellátásának gondja hárul a gazdaságra. Drága pénzen messze földről kell takarmányt hozatni nekik, ami nem könnyű dolog és nem is mindig megy simán.

Ezért van az, hogy szüretkor itt mindenki víg, csak a marhák búsak...

Hatvani bácsi nagyon dicséri az idei murcit. Jó, hogy a tavalyi már nem hallja.

Simon Ilonka 230 kiló szőlőt szed le naponta a tőkékről. Ebben nemcsak a tőke, de a kamatok is bennfoglaltatnak.

A badacsonyi kéknyelű leteszi a „palackérettségit". A kitűnő bizonyítvány alapján felsőbb hordóba léphet.

A gazdaságban sok állat van, de kevés hozzá a takarmány. A marhák éppen sorsot húzni készülnek, hogy takarmány hiányában melyiküket egyék meg.

Így képzeli rajzolónk száz év múlva a bormúzeumot. Kár, hogy ő már nem éri meg.

LUDAS MATYI. — Felelős szerkesztő: GÁDOR BÉLA. — Szerkesztő: TABI LÁSZLÓ. — A kiadásért felel: a Lapkiadó Vállalat igazgatója. — Szerkesztőség: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon. 222-271, 221-293. — Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon: 221-285. — Terjeszti: Posta Központi Hírlap Iroda O. V. Előfizetés, személyes ügyfélszolgálat: V., József nádor-tér 1. Telefon: 183-022, 180-850. — Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-u. 10. — Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató. — Példányszám: 275.000